

Beleidsplan straatmeubilair 2025-2034

Gemeente Gemert-Bakel

Colofon

Beleidsplan straatmeubilair Gemeente Gemeert-Bakel

Definitieve versie: februari 2025

Bestuurlijk opdrachtgever: Wethouder Hanneke Coppens

Ambtelijke opdrachtgever: Anja Koch

Team: Openbaar Beheer

Auteurs: Carolien van den Broek & Rob Kuppeveld

Kenmerk: 44091-2024

Gemeente Gemeert-Bakel

Postbus 10.000

5420 DA GEMERT

www.gemeert-bakel.nl

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel.....	5
1.3 Centrale vraag.....	5
1.4 Afbakening.....	5
1.5 Leeswijzer	6
2. Wettelijke kaders.....	7
2.1 Landelijke wet- en regelgeving.....	7
2.2 Richtlijnen	7
2.3 Gemeentelijke kaders	8
3. Huidige situatie	9
3.1 Omvang areaal	9
3.2 Huidige situatie	9
3.3 Trends en ontwikkelingen	9
4. Visie en Missie	11
4.1 Visie straatmeubilair	11
4.2 Missie straatmeubilair	11
5. Algemene beleidsuitgangspunten	12
5.1 Burgerparticipatie	12
5.2 Duurzaamheid.....	12
5.3 Kwaliteitsniveau	12
6. Beleidscriteria per soort object.....	13
6.1 Bank / Picknicktafel	13
6.2 Afvalbakken	14
6.3 Fietsparkeervoorzieningen.....	16
6.4 Abri's.....	17
6.5 Plantenbakken	18
6.6 Informatiezuil.....	18
6.7 Vlaggenmasten	19
7. Bijlagen.....	20
Bijlage 1 Kwaliteitsniveau CROW.....	21

.....	23
Bijlage 2 Voorbeeld beheerovereenkomst straatmeubilair burgerinitiatieven	24
Bijlage 3 Afwegingskader abri's	25
Bijlage 4 Normstellend document fietsparkeersystemen.....	26

1. Inleiding

De gemeente Gemert-Bakel draagt de verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van het gemeentelijke straatmeubilair. In dit hoofdstuk wordt uiteengezet hoe dit document tot stand is gekomen en wat het doel van dit beleidsplan is.

1.1 Aanleiding

De gemeente Gemert-Bakel beschikte nog niet over een beleid- en beheerplan voor straatmeubilair in de openbare ruimte. Dit zorgde ervoor dat er geen duidelijke structuur en organisatie was rondom het beheer en onderhoud van deze objecten. Ook was er onduidelijkheid over wat wel en niet is toegestaan wat betreft straatmeubilair in de openbare ruimte. Er is behoefte aan uniforme beleidsregels voor het plaatsen en verwijderen straatmeubilair. Om deze reden is een beleids- en beheerplan straatmeubilair opgesteld. Het document biedt daarmee voor de gemeente Gemert-Bakel voor het eerst concreet beleid, beheer en onderhoud van het straatmeubilair.

Naast houvast bieden aan de interne organisatie, is het de bedoeling om met dit document ook de inwoners te laten zien wat mogelijk is wat betreft straatmeubilair in de openbare ruimte en dat wij het als gemeente belangrijk vinden om het straatmeubilair goed te onderhouden.

1.2 Doel

Het doel van deze rapportage is om de beleidsuitgangspunten voor straatmeubilair vast te stellen. Hierdoor ontstaat een heldere structuur en organisatie voor deze objecten. Daarnaast dragen de beleidskaders bij aan een gestructureerde afhandeling van verzoeken van bewoners met betrekking tot straatmeubilair.

1.3 Centrale vraag

Hoe kunnen beleidsuitgangspunten voor straatmeubilair worden vastgesteld om een heldere structuur en organisatie van deze objecten te creëren, en hoe dragen deze bij aan een gestructureerde afhandeling van verzoeken van bewoners?

1.4 Afbakening

Straatmeubilair is er in vele soorten en maten en maakt deel uit van de inrichting van de openbare ruimte. In Gemert-Bakel verstaan we onder straatmeubilair een aantal objecten dat in de openbare ruimte staat. Voor dit beleidsstuk is de scope afgebakend tot:

- Abri (bushokje);
- Afvalbak (enkele bak, dubbele bak, blikmikker, papierbak, hondenpoepbak);
- Fietsparkeervoorziening (fiets(aanleun)beugel, fiets abri, fietsenrek; fietsklem);
- Plantenbak / groen (plantenbak met vaste of wisselende beplanting);
- Informatiezuil;
- Tafel (losse tafel, picknicktafel);
- Vlaggenmast;
- Zitelement (straatbank, zitmuur).

Verkeersvoorzieningen zijn hiervan uitgezonderd omdat hierop specifieke wet- en regelgeving van toepassing is die niet geldt voor het overige straatmeubilair.

1.5 Leeswijzer

Het beleidsplan voor straatmeubilair is opgesteld voor de periode 2025-2034. Het beleidsplan is onderdeel van een breder beleids- en beheerplan, waarbij het beheerplan een periode van zes jaar beslaat (2025-2030). Hieronder vindt u een overzicht van de inhoud van dit document:

- **Hoofdstuk 1: Inleiding**
In dit hoofdstuk leest u over de aanleiding voor het beleidsplan, de doelstellingen die ermee worden nagestreefd, de centrale vraag die beantwoord wordt, en de afbakening van het plan.
- **Hoofdstuk 2: Wet- en regelgeving**
Dit hoofdstuk behandelt de relevante wet- en regelgeving die van toepassing is op het straatmeubilair.
- **Hoofdstuk 3: Huidige situatie**
Hier wordt de huidige hoeveelheid straatmeubilair in kaart gebracht, de werkwijze besproken en de trends die hierin zichtbaar zijn.
- **Hoofdstuk 4 t/m 6: Beleidskaders**
Deze hoofdstukken bevatten de beleid en kwaliteit kaders die specifiek gelden voor straatmeubilair. Hierin worden de richtlijnen en uitgangspunten voor de komende tien jaar beschreven.
- **Hoofdstuk 7: Bijlage**
In de bijlage worden de kwaliteitsnormen, de structuur van een voorbeeldovereenkomst en aanvullende informatie ter verduidelijking van het straatmeubilair toegelicht.

2. Wettelijke kaders

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wettelijke kaders, richtlijnen en het gemeentelijk beleid met betrekking tot straatmeubilair.

2.1 Landelijke wet- en regelgeving

Bij het plaatsen, beheren en onderhouden van straatmeubilair wordt rekening gehouden met wet- en regelgeving.

Relevante wettelijke kaders zijn:

- Grondwet (artikel 21);

De zorg van de (lokale) overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.

- Burgerlijk wetboek (artikel 6:174);

De gemeente is aansprakelijk bij nalatig onderhoud.

- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);

De gemeente is verplicht, conform de gemeentewet, jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken op te stellen. De BBV bevat hiervoor de regelgeving.

- Omgevingswet;

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen.

2.2 Richtlijnen

Bij wetgeving is het duidelijk dat men zich hieraan dient te houden. Ook bij richtlijnen geldt dat alleen gemotiveerd van de richtlijnen mag worden afgeweken. Uit jurisprudentie is gebleken dat vooral de richtlijnen van het CROW een belangrijk toetsinstrument vormen, waar rechters bij geschillen aan zullen vasthouden. Het CROW is een onafhankelijke kennisorganisatie die investeert in kennis op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte, verkeer & vervoer en werk & veiligheid. De CROW heeft verschillende publicaties uitgegeven waarin richtlijnen staan voor het onderhouden en plaatsen van straatmeubilair. De meest belangrijke voor straatmeubilair zijn:

- Handboek aansprakelijkheid beheer openbare ruimte CROW-publicatie 185
- Richtlijn toegankelijkheid CROW-publicatie 337
- Leidraad fietsparkeren CROW-publicatie 291
- Basisleidraad afvalbakken in de openbare ruimte CROW-publicatie 209
- Kwaliteitscatalogus openbare ruimte CROW-publicatie 380

2.3 Gemeentelijke kaders

Het uitvoeren van beheer en onderhoud aan straatmeubilair is gebaseerd op wettelijke kaders, maar ook op door de gemeente zelf opgelegde kaders en doelstellingen. In het kader van dit beleid zijn ruimtelijke en technische kaders van belang;

Ruimtelijke kaders:

- Handboek Ontwerp Openbare Ruimte (HOOR)

Het Handboek Ontwerp Openbare Ruimte (HOOR) vormt een leidraad voor de kwaliteitsborging van de openbare ruimte in de gemeente Gemeert-Bakel. Het HOOR bestaat uit beleidsdoelstellingen, randvoorwaarden, normeringen, eisen, aanbevelingen en profielen. Per opgave kunnen er specifieke randvoorwaarden worden geformuleerd die bij de start van de ontwerp-opgave worden verstrekt. Het HOOR is geen beleidsdocument, maar geeft een samenvatting van het door de gemeente vastgestelde beleid op de functies in de openbare ruimte.

- Gemeentelijke Omgevingsvisie en Omgevingsplannen

In deze visie staan de gewenste ontwikkelingen voor de gemeente. Deze visie vormt de toetssteen voor beleidsbeslissingen en geeft richting aan de uitwerking daarvan. Met dit beleidsplan worden de doelen van uit de omgevingsvisie praktisch gemaakt. Daarnaast heeft elke gemeente een omgevingsplan. Hierin staan regels over de fysieke leefomgeving die rechtstreeks gelden voor burgers en bedrijven. De omgevingsvisie en het omgevingsplan van gemeente Gemeert-Bakel is nog in ontwikkeling.

Technische kaders:

- Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

In de APV worden diverse plaatselijke regels met betrekking tot de openbare ruimte beschreven. Zo is in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) beschreven dat het verboden is om op straatmeubilair te klimmen (artikel 2:47).

- Representatie nota

In de Representatie Nota van Gemeert-Bakel is een regel opgenomen over het plaatsen van een bankje wanneer een persoon in de gemeente 100 jaar wordt, er wordt een z.g. "honderdjarigenbank" geplaatst op een locatie in overleg met en op aanwijzing van de jarige.

- Hondenbeleid

In het hondenbeleid zijn een aantal regels gesteld over afvalbakken. Zo is opgenomen dat iedere inwoner die binnen de bebouwde kom van Gemeert-Bakel woont een afvalbak binnen een straal van 400 meter van zijn/haar woning heeft, zodat zij hondenpoepzakjes eenvoudig weg kunnen gooien.

- Beleidsplan speel-en beweegvriendelijke ruimte

In het speelbeleid is het volgende opgenomen over bankjes: streven om de 300 meter een bankje, als rust- en ontmoetingspunt. Hoe dichterbij een voorziening hoe korter de afstand tussen de bankjes.

3. Huidige situatie

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de omvang van het areaal van straatmeubilair wat de gemeente Gemert-Bakel in haar bezit heeft. In het beheerplan wordt hier uitgebreider op ingegaan. Daarnaast wordt de huidige situatie in beeld gebracht en ingegaan op trends en ontwikkelingen.

3.1 Omvang areaal

In het beheersysteem van de gemeente kunnen de beheergegevens over straatmeubilair worden bijgehouden. In Tabel 1 zijn de aantallen in beeld gebracht.

Type straatmeubilair	Aantal stuks
ABRI	25
Afvalbak	348
Fietsparkeervoorziening	754
Plantenbak	32
Informatiezuil	29
Tafel	80
Vlaggenmast	73
Zitelement	326
Totaal	1.667

Tabel 1 Areaalgegevens

3.2 Huidige situatie

Hieronder wordt geschetst hoe Gemert-Bakel omgaat met straatmeubilair.

De gemeente Gemert-Bakel heeft hiervoor geen formeel beleid of beheersplan. Hierdoor bestaat momenteel onduidelijkheid over de criteria voor het plaatsen van straatmeubilair in de openbare ruimte en de procedures voor het behandelen van burgerinitiatieven en/of integratie van nieuwe ontwikkelingen.

Verzoeken voor het plaatsen van straatmeubilair worden bij diverse afdelingen ingediend, de buitendienst is belast met het plaatsen. Deze werkwijze heeft in de afgelopen jaren geresulteerd in een toename van bankjes en afvalbakken. Dat ging gepaard met verhoogde beheerkosten en invloed op de visuele kwaliteit van de omgeving.

3.3 Trends en ontwikkelingen

- **Burgerparticipatie:**

Burgerparticipatie is een groeiende trend waarbij burgers actief betrokken worden bij beleidsvorming en besluitvorming op lokaal niveau. Bij straatmeubilair is dit net zo. Zonder aankondiging een bankje verwijderen of plaatsen kan veel invloed hebben op de bewoners of omgeving. Zo kan een bankje voor ontmoeting zorgen maar ook voor overlast. In Gemert-Bakel komt het ook voor dat bewoners of een vereniging zelf het initiatief nemen om straatmeubilair te plaatsen.

- **Digitalisering:**

De digitale transitie voltrekt zich in een hoog tempo. Voor het stellen van beleidskaders en beheer en onderhoud van straatmeubilair is het ook van belang om mee te gaan met de digitale transitie. Zo kan de conditie van het straatmeubilair rechtstreeks in het beheersysteem worden ingeladen en kan data worden verzameld om patronen te ontdekken, kosten te besparen en onderhoud te plannen.

- **Duurzaamheid:**

In 2050 moet Gemert-Bakel CO2 neutraal zijn. Om klimaatverandering tegen te gaan, moeten we de CO2-uitstoot verminderen. In dit beleids- en beheerplan worden ook keuzes gemaakt om duurzaamheid te bevorderen. Denk hierbij aan:

- Materiaalkeuze en levensduur van materialen (omdat grondstoffen steeds schaarser worden);
- Hoe productie plaatsvindt (energieverbruik);
- Logistieke processen rond transport- en het plaatsen;
- Onderhoud(frequentie).

4. Visie en Missie

Met de omgevingsvisie geeft de gemeente richting aan de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving op de lange termijn. Beleid over de fysieke omgeving is hieraan gekoppeld. Met dit beleidsplan worden de doelen uit de omgevingsvisie vertaald naar de praktijk. In deel 2 (bouwstenen) van de ontwerp omgevingsvisie staat dat bewoners het belangrijk vinden dat er voorzieningen zijn in de openbare ruimte om te ontspannen, spelen, sporten en ontmoeten, dat de leefomgeving groen is, gezondheid bevordert en afgestemd is op verschillende doelgroepen, en voorzieningen bereikbaar en veilig zijn.

4.1 Visie straatmeubilair

Een herkenbare en functionele openbare ruimte die de gemeenschap dient bevat aantrekkelijk, duurzaam en toegankelijk straatmeubilair.

4.2 Missie straatmeubilair

Onze missie is dat straatmeubilair bijdraagt aan een veilige en aantrekkelijke leefomgeving zowel binnen de bebouwde kom als in buitengebieden. Hiervoor zorgen we dat het straatmeubilair heel en schoon is. De gemeente Gemeert-Bakel streeft naar uniformiteit in de plaatsing en het onderhoud van het straatmeubilair maar erkent ook de noodzaak van maatwerk bij nieuwe ontwikkelingen.

5. Algemene beleidsuitgangspunten

5.1 Burgerparticipatie

De gemeente Gemert-Bakel plaatst regelmatig straatmeubilair bij nieuwbouwprojecten en herinrichtingen/reconstructies van omgevingen. Het verwijderen van straatmeubilair vindt voornamelijk plaats in bestaande situaties, als het meubilair overbodig is of vervangen wordt. Afhankelijk van de situatie informeert de gemeente de bewoners over het plaatsen of verwijderen van straatmeubilair.

Naast dat de gemeente straatmeubilair plaatst uit eigen initiatief, komen er ook regelmatig verzoeken van bewoners of verenigingen binnen voor het plaatsen of weghalen van straatmeubilair. Verzoeken voor het plaatsen of weghalen van het straatmeubilair worden afgestemd met de toezichthouder van de wijk en de omgeving, en moeten in overeenstemming zijn met de geldende beleidskaders. Indien straatmeubilair geplaatst en onderhouden wordt vanuit een burgerinitiatief dienen er duidelijke afspraken worden vastgelegd in een daarvoor opgestelde beheer en onderhoud overeenkomst (zie voorbeeld bijlage2).

5.2 Duurzaamheid

Straatmeubilair wordt vaak als voorbeeld genoemd als er sprake is van circulaire economie. Zitbanken, en afvalbakken zie je steeds terug in de openbare ruimte en zijn echte blikvangers. Om die reden zijn deze zeer geschikt om een signaal naar de inwoners af te geven om te laten zien dat de gemeente met duurzaamheid bezig is. Dit signaal vormt ook een risico doordat de levensduur, vandalismebestendigheid en de kwaliteit van dergelijke nieuwe producten pas over enkele jaren bekend is. De gemeente wil duurzaamheid en circulariteit bij straatmeubilair bevorderen door selectie op:

- Duurzaamheidsprestaties van bedrijven in het inkoopproces.
- Herbruikbaarheid, verplaatsbaar indien de samenstelling van het gebied verandert, zodat een voorziening elders geplaatst kan worden.
- Materialen met een lange levenscyclus.
- Klimaatadaptatie: een natuurlijke omgeving rondom het straatmeubilair ter voorkoming van hittestress/wateroverlast.
- In het onderhoud wordt reparatie bevordert in plaats van vervanging.

5.3 Kwaliteitsniveau

De Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van het CROW biedt een systematiek om de kwaliteit van objecten in de openbare ruimte te classificeren (zie voorbeeld bijlage 1). Hierbij kan per criterium een keuze worden gemaakt uit vijf kwaliteitsniveaus, variërend van zeer goed (A+) tot slecht (D).

In de gemeente Gemert-Bakel wordt kwaliteitsniveau B als uitgangspunt gehanteerd voor het beheer en onderhoud van straatmeubilair. Dit kwaliteitsniveau garandeert een uniforme en eenduidige beeldkwaliteit in de openbare ruimte. Voor de centrumgebieden Gemert en Bakel is de ambitie om een hoger kwaliteitsniveau (niveau A) te realiseren, passend bij de uitstraling en intensieve gebruiksdruk in deze gebieden. Deze transitie naar kwaliteitsniveau A zal stapsgewijs worden uitgevoerd. In eerste instantie wordt gewerkt aan het behalen en waarborgen van kwaliteitsniveau B in de centrumgebieden, zoals vastgelegd in het beheerplan. Op basis van evaluaties en eventuele aanvullende maatregelen zal worden bepaald welke investeringen en inspanningen nodig zijn om de overgang naar kwaliteitsniveau A mogelijk te maken. De resultaten hiervan zullen worden opgenomen in een toekomstig beheerplan. Met deze gefaseerde aanpak blijft de ambitie haalbaar.

6. Beleidscriteria per soort object

6.1 Bank / Picknicktafel

Een bank of picknicktafel is meer dan alleen een zitgelegenheid, het draagt ook bij aan de kwaliteit van de buitenruimte en nodigt uit om buiten te ontmoeten en verblijven. Voor het plaatsen, en beheren van banken en picknicktafels zijn algemene beleidscriteria opgesteld. Voor de bebouwde kom en het buitengebied gelden verschillende beleidscriteria.

Algemene beleidsuitgangspunten:

- De gemeente bepaalt het type bankje of picknicktafel op basis van beheeroverwegingen;
- Functionaliteit en gebruik: Bankjes/ picknicktafel dienen te worden geplaatst op locaties waar behoefte is aan rustpunten, ontmoetingsplekken of ontspanning;
- Toegankelijkheid: Bankjes/picknicktafel moeten toegankelijk zijn voor alle gebruikers, inclusief mensen met een beperking. Ze dienen bijvoorbeeld voldoende ruimte te bieden voor rolstoelen;
- Veiligheid: De plaatsing van bankjes/picknicktafels mag geen obstakel vormen voor de verkeersveiligheid of de doorstroming van voetgangers en fietsers. Bankjes moeten op een veilige afstand van wegen en fietspaden worden geplaatst. Bovendien zal een analyse worden uitgevoerd van de mogelijke overlast door zowel mens als milieu voor de beoogde locatie van de bank.

Bebouwde kom:

- Bankjes enkel op pleinen, parken, nabij speeltoestellen, sportaccommodaties, bij bushaltes, langs wandel- en fietsknooppunten*, langs recreatieve hotspots, centrumlocaties;
- Iedere inwoner die binnen de bebouwde kom van Gemert-Bakel woont, treft een bankje/zitgelegenheid binnen een straal van 400 meter ter ondersteuning van rustgelegenheid;
- Picknicktafels: alleen bij recreatieve hotspots en speeltuintjes;
- Voldoende fysieke ruimte voor bankje/picknicktafel: Indien er niet genoeg ruimte is wordt er geen bankje/picknicktafel geplaatst.

Buitengebied:

- Bankjes en picknicktafels enkel bij wandel- en fietsknooppunten* en recreatieve hotspots.

*Wandel- en fietsknooppunten: banken en picknicktafels worden enkel geplaatst bij een informatiepaneel van het Brabant fiets en wandelen routenetwerk: [De mooiste fietsroutes in Noord-Brabant | VisitBrabant](#) [De mooiste wandelroutes in Noord-Brabant | VisitBrabant](#)

6.2 Afvalbakken

In beginsel zijn afvalbakken overbodig. De bewoner is zelf verantwoordelijk voor het afval dat onderweg vrijkomt en zou het mee moeten nemen naar zijn woning en daar (gescheiden) moeten afvoeren. Dit is niet altijd redelijk, daarom moeten er ook voorspelbare plaatsen worden ingericht waar de bewoner onderweg zijn afval kan afvoeren. De voorspelbaarheid van deze plaatsen is belangrijk, zodat de bewoner op straat weet waar hij met zijn afval naar toe kan op het moment dat het vrijkomt. Dit voorkomt zwerfafval. De wetenschap waar de burger op straat met zijn afval naar toe kan, werkt preventief en voorkomt zwerfafval. Het verspreiden van deze kennis maakt onderdeel uit van de integrale communicatie over zwerfafval. Kennisorganisatie CROW en Nederland Schoon hebben in een publicatie 'afvalbakken in de openbare ruimte' een basisleidraad voor het plaatsen van afvalbakken gegeven. De strategieën voor de plaatsing van afvalbakken zijn gebaseerd op de thema's als vindbaarheid, gebruiksgemak, aantrekkelijkheid en bewustwording. De beleidslijnen in deze paragraaf zijn tot stand gekomen met gebruik van dit document, toegepast op de gemeentelijke situatie. De gemeente Gemert-Bakel kan met deze richtlijnen richting geven aan de ontwikkeling van het bestand afvalbakken binnen de gemeente.

Algemene beleidsuitgangspunten:

- Afvalbakken voorkomen zwerfafval, maar trekken ook (zwerf)afval aan, een afval bak moet gebruikt worden waar deze voor bedoeld is

Afvalbakken dragen bij aan het verminderen van het zwerfafval op straat. Het biedt mensen die verantwoord met hun (consumptie)afval willen omgaan de mogelijkheid om het op een juiste wijze te verwijderen. Anderzijds is de ervaring uit de praktijk dat een afvalbak ook (kan) leiden tot afval naast de bak, vooral op locaties die minder goed in het zicht liggen. Ook kan een afvalbak huishoudelijk of bedrijfsmatig afval aantrekken, dit is vooral merkbaar bij de afvalbakken in het centrum van Gemert-Bakel. Wanneer de afval bak foutief gebruikt wordt, dan worden praktische maatregelen genomen om verkeerd gebruik tegen te gaan, bijvoorbeeld met een verkleinde opening om vuilniszakjes tegen te gaan. Waar nodig wordt handhavend opgetreden, geïnformeerd, aangesproken en indien nodig bekeurd. In het uiterste geval wordt de afvalbak verwijderd.

- Afvalbakken plaatsen waar geconsumeerd of geproduceerd wordt

Afvalbakken worden geplaatst waar afval ontstaat: bijvoorbeeld door consumptie of verkoop. Bij consumptie gaat het om locaties als speelplekken, wandelroutes etc. Verkoop en productiepunten zijn bijvoorbeeld winkels, horeca etc. Bij verkoop en productiepunten zijn de afvalbakken de verantwoordelijkheid van de ondernemers. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor het plaatsen van afvalbakken en schoonhouden van de directe omgeving.

- Daar waar veel zwerfafval geproduceerd wordt; schoonhouden

Het schoonhouden van de openbare ruimte is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor gemeente en gebruikers.

- Honden uitlaatstroken/uitrenplaatsen en overlast

De gemeente Gemeert-Bakel heeft een eerder vastgesteld hondenbeleid. De hondenuitlaatstroken worden het hele jaar machinaal gereinigd. Bij hondenuitrenplaatsen wordt er met borden aangegeven of er een opruimplicht geldt. Op plaatsen niet zijnde een uitlaatstroken/uitrenplaatsen geldt zowel een opruimplicht als een aanlijnplicht. Iedere inwoner die binnen de bebouwde kom van Gemeert-Bakel woont heeft een afvalbak binnen een straal van 400 meter van zijn/haar woning, zodat zij hondenpoepzakjes eenvoudig weg kunnen gooien.

- Praktische kennis blijven gebruiken

De input van de medewerkers vanuit de buitendienst is onmisbaar bij het plaatsen van afvalbakken. Hun ervaring en kennis wordt daarom ingezet.

- Niet overal een afvalbak

Gemeente Gemeert-Bakel wil de gebruikers van de openbare ruimte stimuleren om zelf hun eigen afval mee te nemen en op te ruimen. Niet overal wordt daarom een afvalbak geplaatst. Omdat het plaatsen, onderhouden en ledigen van een afvalbak kosten met zich meebrengt wordt als uitgangspunt gehanteerd: 'nee, tenzij..'

In principe wordt op een locatie niet meer dan één bak geplaatst, tenzij dit niet logisch is vanwege de gebruiksdruk of de loopafstand. Dit betekent bijvoorbeeld dat niet bij elke bank een afvalbak geplaatst hoeft te worden. Bij een groep banken past wel een afvalbak.

Plaatsingscriteria:

Op basis van de voorgaande uitgangspunten wordt de bestaande situatie beoordeeld. Nieuwe verzoeken worden hieraan getoetst door de beheerder van straatmeubilair. Niet op elke locatie wordt op verzoek een afvalbak geplaatst. Het verzoek wordt getoetst aan de hand van de volgende plaatsingscriteria.

Op deze plaatsen hoort een afvalbak:

- In winkelcentra (om de 50 meter). Ondernemers zorgen zelf voor het plaatsen van (mobiele) afvalbakken in de buitenruimte en het tijdig en voldoende schoonhouden van de omgeving (in een straal van 25 m);
- Langs snoep- en fietsroutes. Tussen scholen en supermarkten zie je vaak veel zwerfafval. Dit noemen we een snoeproute;
- Één afvalbak bij voorzieningen voor de oudere jeugd (Jongeren ontmoetingsplekken/skatevoorziening);
- Afvalbak bij speellocaties;
- Bij bushaltes in centrum en bij intensief gebruikte haltes;
- In parken en plantsoenen alleen afvalbakken bij de entree tenzij de druk in het park groot is of de loopafstand erg groot;
- Iedere inwoner die binnen de bebouwde kom van Gemeert-Bakel woont krijgt een afvalbak binnen een straal van 400 meter van zijn/haar woning, zodat zij hondenpoepzakjes eenvoudig weg kunnen gooien.

Op deze plaatsen staan geen afvalbakken:

- Losse afvalbakken in woonstraten;
- Binnen een straal van 10 m van openbare eetgelegenheden, met uitzondering van gelegenheden in winkelcentra. Eigenaren dienen zelf te zorgen voor afvalbakken en voor het schoonhouden van de openbare ruimte (Er zal hierop gehandhaafd moeten worden);
- In het buitengebied in principe geen afvalbakken, met uitzondering van locaties waarvan bekend is dat daar veel afval wordt geproduceerd. Recreant wordt geacht afval mee te nemen op dezelfde wijze als waarop hij de verpakking heeft meegebracht.

6.3 Fietsparkeervoorzieningen

Het plaatsen, weghalen en onderhouden van fietsparkeervoorzieningen komt vaak neer op maatwerk, gezien de benodigde capaciteit bij een voorziening of activiteiten in een gebied. Het CROW heeft de leidraad fiets parkeren opgesteld. In deze leidraad zijn de kwaliteitseisen voor fietsparkeervoorzieningen opgenomen. De gemeente Gemeert-Bakel handelt naar deze leidraad ([Normstellend Documenten FietsParKeur versie 2.5 juli 2021](#)). Daarnaast stelt de gemeente Gemeert-Bakel een aantal algemene uitgangspunten.

Algemene uitgangspunten:

- Fietsparkeervoorzieningen worden alleen geplaatst bij openbare gelegenheden, niet bij woningen;
- Fietsparkeervoorzieningen worden alleen in clusters geplaatst niet individueel;
- De gemeente brengt uniformiteit aan in het type fietsparkeervoorziening.

6.4 Abri's

Een abri is een wachtruimte die reizigers of passanten beschutting biedt tegen regen en wind. Abri's staan meestal op locaties waar openbaar vervoersmiddelen stoppen. Abri's moeten ook geplaatst en onderhouden worden.

Om te kunnen bepalen welke beheervariant de voorkeur heeft is het noodzakelijk om eerst te bepalen wanneer een halteplaats een abri "verdient". Zowel de lijndiensten als de halteplaatsen blijken dynamisch en om hier om adequaat op in te kunnen spelen is het handig om een meetlat te hebben waarmee we kunnen bepalen waar een halteplaats aan moet voldoen.

Er is een afwegingskader opgesteld waarin per halte de "noodzaak tot een abri" bepaald kan worden. Dit afwegingskader kent een aantal uitgangspunten en een aantal weegfactoren.

Algemene uitgangspunten:

- Elke kern met een busroute verdient een abri op "de centrumlocatie";
- Wanneer een halteplaats een duidelijke instapzijde en uitstapzijde kent, behoeft de uitstapzijde geen abri (want reiziger gaat direct naar huis/bestemming);
- Geen reclamezuilen en infoborden in abri's;
- Abri's zijn "volglas". Een abri moet zo min mogelijk zicht ontnemen van de omgeving;
- De haltenaam moet zichtbaar zijn op de abri.

De weegfactoren:

- Voldoende instappers voor abri;
- Halte voor meerdere buslijnen;
- Reeds een abri aanwezig;
- Maatschappelijk belang;
- Omgeving vereist abri;
- Voldoende fysieke ruimte voor abri.

Het gehele afwegingskader is opgenomen in bijlage 3.

6.5 Plantenbakken

De gemeente Gemeert-Bakel gaat terughoudend om met het plaatsen van plantenbakken in eigen beheer omdat de voorkeur ligt bij vaste planten/bomen/bloemen. Echter is dit bij sommige locaties of in bijzondere situaties niet mogelijk, denk hierbij aan het centrumgebied. Een plantenbak kan in dit geval van toegevoegde waarde zijn voor het aantrekkelijker maken van het centrum. Voor de plantenbakken in de openbare ruimte stelt de gemeente de volgende beleidscriteria:

- Plantenbakken enkel op centrum locaties;
- De gemeente bepaalt het aantal en de locatie van de plantenbakken;
- Rond de plantenbak blijft vrije ruimte over van minimaal 1 meter;
- De plantenbak levert geen overlast, gevaar of schade op voor de omgeving.

6.6 Informatiezuil

Plattegrondborden en informatieborden kunnen verschillende functies vervullen zoals, zoekgedrag voorkomen, verkeersveiligheid bevorderen, impuls geven aan recreatieve bestemming ect. Tegenwoordig hebben veel inwoners een gps bij zich maar op sommige locaties is een plattegrond of informatiebord nog wenselijk. Voor de plattegrondborden en informatieborden in de openbare ruimte, die beheerd worden door de gemeente, stelt de gemeente de volgende beleidscriteria:

- De locatie van het bord moet in verhouding staan tot de aard en schaal van het object of gebied waarop dit bord van toepassing is;
- Er wordt rekening gehouden met in de nabijheid reeds bestaande tijdelijk dan wel definitief geplaatste borden;
- Het bord moet een directe relatie met de omgeving hebben;
- Rond het plattegrondbord/informatiebord blijft een vrije ruimte over van minimaal 1 meter;
- De kwaliteit van de vormgeving van het (opschrift van het) bord moet voldoende zijn.

6.7 Vlaggenmasten

In het bestemmingsplan, wat over gaat in het omgevingsplan, zijn regels opgenomen voor vlaggenmasten op een gebouwterf. In de openbare ruimte wordt terughoudend omgegaan met het plaatsen van vlaggenmasten. Er worden hiervoor geen verdere beleidscriteria vastgelegd.

7. Bijlagen

Bijlage 1 Kwaliteitsniveau CROW

Niveau	Beeldvorming	Kwaliteit
A+	Nieuwstaat	Nieuw
A	Comfortabel	Goed
B	Functioneel	Voldoende
C	Sober	Onvoldoende
D	Onveilig	Slecht

Tabel 2. Nadere toelichting beeldkwaliteitsniveaus

Afbeelding 1. Voorbeeld beeldmeetlatten afvalbak

Meubilair-afvalbak-beplakking en graffiti

A+	A	B	C	D
				
Er is geen beplakking en/of graffiti.	Er is weinig beplakking en/of graffiti.	Er is in beperkte mate beplakking en/of graffiti.	Er is redelijk veel beplakking en/of graffiti.	Er is veel beplakking en/of graffiti.
mate van beplakking en graffiti	mate van beplakking en graffiti	mate van beplakking en graffiti	mate van beplakking en graffiti	mate van beplakking en graffiti
0 % per afvalbak	≤ 2 % per afvalbak	≤ 5 % per afvalbak	≤ 10 % per afvalbak	> 10 % per afvalbak
racisme/aanstootgevend nee	racisme/aanstootgevend nee	racisme/aanstootgevend nee	racisme/aanstootgevend nee	racisme/aanstootgevend ja

Meetinstructie: Beplakking en graffiti

50.33.0150.33.21Afvalbak

Meubilair-afvalbak-bevuiling

A+	A	B	C	D
				
Er is geen bevuiling door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	Er is weinig bevuiling door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	Er is in beperkte mate bevuiling door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	Er is redelijk veel bevuiling door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	Er is veel bevuiling door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.
mate van bevuiling	mate van bevuiling	mate van bevuiling	mate van bevuiling	mate van bevuiling
0 % per afvalbak	≤ 5 % per afvalbak	≤ 10 % per afvalbak	≤ 20 % per afvalbak	> 20 % per afvalbak

Meetinstructie: Bevuiling afvalbak

50.62.0150.62.11Afvalbak

Meubilair-afvalbak-deuken en gaten

A+	A	B	C	D
				
Er zitten geen deuken en gaten in het object.	Er zitten weinig deuken en gaten in het object.	Er zitten in beperkte mate deuken en gaten in het object.	Er zitten redelijk veel deuken en gaten in het object.	Er zitten veel deuken en gaten in het object.
deuken en gaten 0 % per afvalbak	deuken en gaten ≤ 2 % per afvalbak	deuken en gaten ≤ 5 % per afvalbak	deuken en gaten ≤ 10 % per afvalbak	deuken en gaten > 10 % per afvalbak

Meetinstructie:

50.63.14Afvalbak

Meubilair-afvalbak-kleurechtheid

A+	A	B	C	D
				
Het object is niet verkleurd.	Het object is weinig verkleurd.	Het object is in beperkte mate verkleurd.	Het object is redelijk erg verkleurd.	Het object is erg verkleurd.
verkleuring 0 % per afvalbak	verkleuring ≤ 10 % per afvalbak	verkleuring ≤ 20 % per afvalbak	verkleuring ≤ 50 % per afvalbak	verkleuring > 50 % per afvalbak

Meetinstructie:

50.63.11Afvalbak

Meubilair-afvalbak-scheefstand afvalbakdrager

A+	A	B	C	D
				
Het object staat recht.	Het object staat licht scheef.	Het object staat duidelijk waarneembaar scheef.	Het object staat fors scheef.	Het object staat zo scheef dat dit gevaar oplevert en/of het functioneren hindert.
scheefstand 0 graden per afvalbak	scheefstand ≤ 1 graden per afvalbak	scheefstand ≤ 5 graden per afvalbak	scheefstand ≤ 10 graden per afvalbak	scheefstand > 10 graden per afvalbak

Meubilair-afvalbak-dekking van de coating/folie en krassen

A+	A	B	C	D
				
De dekking is zeer goed. Het object wordt volledig en gelijkmatig door de coating/folie bedekt en is niet bekrast.	De dekking is goed. Het object wordt volledig door de coating/folie bedekt. Op enkele plaatsen is de coating/folie dunner of bekrast.	De dekking is voldoende. Het object wordt grotendeels door de coating/folie bedekt. Op enkele plaatsen is de coating/folie afwezig, in matige conditie of bekrast. Zeer lichte roestvorming komt voor.	De dekking is matig. Op grotere delen van het object is de coating/folie afwezig, in een slechte conditie of bekrast. Roestvorming komt in enige mate voor.	De dekking is slecht. Op het gehele object is de coating/folie afwezig, in een zeer slechte conditie of bekrast. Ernstige roestvorming komt voor.
dekkingsgraad	dekkingsgraad	dekkingsgraad	dekkingsgraad	dekkingsgraad
100 % per afvalbak	≥ 98 % per afvalbak	≥ 95 % per afvalbak	≥ 80 % per afvalbak	< 80 % per afvalbak

Meetinstructie:

50.63.13Afvalbak

Bijlage 2 Voorbeeld beheerovereenkomst straatmeubilair burgerinitiatieven

Beheer- en onderhoudsovereenkomst straatmeubilair burgerinitiatieven

De gemeente Gemeert-Bakel, ten deze krachtens artikel 171, eerste lid van de Gemeentewet vertegenwoordigd door de burgemeester, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders d.d. , hierna te noemen: de gemeente; en

Burgerinitiatief vertegenwoordigd door, wonend te, en, wonend te,

zijn overeengekomen dat burgerinitiatief.....het beheer en onderhoud van..... uitvoert.

Daartoe zijn de volgende afspraken gemaakt, die zij vast wensen te leggen in deze schriftelijke overeenkomst om de veiligheid van het straatmeubilair te waarborgen.

1. Het burgerinitiatief zal het straatmeubilair onderhouden.
2. De gemeente voert de inspecties uit en koppelt de benodigde onderhouds- en reparatie werkzaamheden terug.
3. De gemeente draagt zorg voor het groot onderhoud van de ondergronden van het straatmeubilair.
4. Indien het burgerinitiatief geen onderhoud meer pleegt aan het straatmeubilair, wordt vanuit gemeente gehandeld volgens het dan geldende beleid- en beheerplan en/of worden de objecten verwijderd afhankelijk van de mate van het defect in relatie tot veiligheid en wetgeving.

Aldus opgemaakt en overeengekomen te Gemeert-Bakel op

Bijlage 3 afwegingskader abri's

Abri's

Afwegingspunten

Punt	Item	Ja/Nee	Weging*	Opmerking
1	Voldoende instappers voor abri		1	
2	Halte voor meerdere lijnen		0,5	
3	Nu een abri aanwezig		0,25	
4	Maatschappelijk belang		0,5	Bijv. bushalte nabij verzorgingshuis of sportaccomodatie
5	Omgeving verweist abri		0,5	Bijv. centrumlocatie of hub
6	Voldoende fysieke ruimte voor abri		1	Indien hier nee, geen abri

*optelsom 2,5 of hoger = abri noodzakelijk

* Door de jaren heen kan de weging van een item veranderen.

Bijlage 4 Normstellend document fietsparkeersystemen

Normstellend Documenten FietsParKeur versie 2.5 juli 2021